

2018/2005(INI)

26.6.2018

NUOMONĖ

Kultūros ir švietimo komiteto

pateikta Tarptautinės prekybos komitetui

Globalizacijos suvaldymas: prekybos aspektai
(2018/2005(INI))

Nuomonės referentas: Francis Zammit Dimech

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Kultūros ir švietimo komitetas ragina atsakingą Tarptautinės prekybos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 167 ir 207 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų konvencijos dėl kultūros raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo 12 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į 2007 m. gegužės 10 d. Komisijos komunikatą dėl Europos kultūros globalizuotame pasaulyje darbotvarkės (COM(2007)0242) ir į 2007 m. lapkričio 16 d. Tarybos rezoliuciją dėl Europos kultūros darbotvarkės¹,
  - atsižvelgdamas į 2012 m. rugsėjo 26 d. Komisijos komunikatą „Kultūros ir kūrybos sektorių rėmimas siekiant ES ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo“ (COM(2012)0537),
  - atsižvelgdamas į 1970 m. UNESCO nelegalaus kultūros vertybių įvežimo, išvežimo ir nuosavybės teisės perdavimo uždraudimo priemonių konvenciją ir 1995 m. UNIDROIT konvenciją dėl pavogtų ar neteisėtai išvežtų kultūros objektų,
  - atsižvelgdamas į Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 27 straipsnį dėl teisės dalyvauti kultūriniame gyvenime,
  - atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/28/ES dėl tam tikro leistino nenustatytų autorių teisių kūrinių naudojimo²,
  - atsižvelgdamas į Komisijos ir Europos išorės veiksmų tarnybos bendrą komunikatą „ES tarptautinių kultūrinių ryšių strategijos kūrimas“ (JOIN(2016)0029),
  - atsižvelgdamas į nuo 2018 m. balandžio 25 d. galiojančią ES bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą³,
  - atsižvelgdamas į 2010 m. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 10 ir 11 straipsnius,
- A. kadangi ES turi teisę patvirtinti politiką dėl prekybos kultūros ir audiovizualinėmis paslaugomis siekiant apsaugoti ir skatinti kultūros raiškos įvairovę ir kultūros paveldą, taip pat prisidėti prie darnaus vystymosi tikslo Nr. 4 dėl kokybiško švietimo įgyvendinimo; kadangi minėtosios kitos nuostatos apima bendrą prekybos politiką, apibrėžtą SESV 207 straipsnyje;
- B. kadangi ES sutarties 3 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad ES turi gerbti savo turtingą

---

¹ OL C 287, 2007 11 29, p. 1.

² OL L 299, 2012 10 27, p. 5.

³ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL L 119, 2016 5 4, p. 1),

- kultūros ir kalbų įvairovę bei užtikrinti, kad Europos kultūros paveldas būtų saugomas ir turtinamas;
- C. kadangi JT konvencijoje dėl kultūros raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo raginama bendradarbiauti dvišaliu, regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis siekiant apsaugoti ir skatinti kultūrų raiškos įvairovę, taip pat skatinti kultūrų dialogą, kuriuo būtų siekiama stiprinti tautų ryšius;
  - D. kadangi ES turi prisiimti atsakomybę už savo Europos kultūros globalizuotame pasaulyje darbotvarkės modernizavimą, įskaitant tikslios žiniasklaidos paslaugų apibrėžties pateikimą ir aiškios žiniasklaidos veiklos Europos viešosiose institucijose ir privačiose įmonėse sistemos sukūrimą;
  - E. kadangi laisvas informacijos srautas, taip pat prieiga prie Europos žinių kanalų gali pagerinti valdymą besivystančiose šalyse;
  - F. kadangi ES turi toliau tobulinti autorių teisių sistemą, kad būtų užtikrintas teisėtas nenustatytų autorių teisių kūriniių naudojimas muziejuose, archyvuose, bibliotekose ir kitose mokslinių tyrimų institucijose, saugančiose kultūros paveldą;
  - G. kadangi Europa turtinga tradicijų įvairove ir joje veikia tvirtos kultūros ir kūrybos sektorių įmonės, mažosios ir vidutinės įmonės ir skirtingos visuomeninės žiniasklaidos institucijų ir viešojo kino sektoriaus finansavimo sistemos ir kadangi kultūros įvairovės, kultūros pažinimo ir demokratinio dialogo skatinimas ir toliau turi būti pagrindinis principas, laikantis ES tarptautinės prekybos požiūrio;
  - H. kadangi globalizacijos, tarptautinio bendradarbiavimo ir mainų aplinkybėmis, siekiant atsizvelgti į nestabilų ir kintantį kultūros pobūdį, reikalinga plati kultūros apibrėžtis, į ją įtraukiant naujas mišrias kultūros raiškos formas, taip pat materialųjį ir nematerialųjį kultūros paveldą, įskaitant čiabuvių ir tradicinę meno praktiką;
  - I. kadangi kultūros ir kūrybos sektoriai padeda sukurti deramo darbo vietas ir ekonominę gerovę, taip pat sudaro apie 2,6 proc. ES BVP ir šie sektoriai auga greičiau negu likusi ekonomikos dalis, taip pat per finansų krizę šie sektoriai buvo vieni iš atspariausių; kadangi prekybos kultūros ir kūrybos sektorių prekėmis ir paslaugomis plėtra Europoje bus svarbi tvaraus ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo varomoji jėga;
  - J. kadangi Bendruoju duomenų apsaugos reglamentu nustatomi aukšti asmens duomenų tvarkymo standartai ir šiuo tikslu tarptautinės prekybos taisyklėse turi būti nustatyta konkreti platformų ir srautinio duomenų siuntimo paslaugų teikėjų atsakomybė;
  - K. kadangi ES būdingas prekybos kultūros prekėmis ir paslaugomis su kitomis pasaulio šalimis perteklius;
  - L. kadangi ES būdingas prekybos audiovizualinėmis ir susijusiomis paslaugomis su kitomis pasaulio šalimis deficitas;
  - M. kadangi kultūros ir kalbų įvairovė yra viena iš pagrindinių ES vertybių ir kultūros diplomatijos politikos dalis;

- N. kadangi siekiant užtikrinti tvaresnį miestų, regionų ir apskritai visuomenės vystymąsi bei rasti problemų, su kuriomis šiuo metu susiduria mūsų visuomenės, sprendimus, būtinos inovacijos ir kūrybiškumas;
  - O. kadangi asmens duomenų apsauga ir teisė į privatumą yra pagrindinės teisės ir todėl yra nediskutuotinas bet kokių prekybos susitarimų dalykas;
  - P. kadangi Europos kultūros paveldo metai (2018 m.) taip pat apima įsipareigojimą kovoti su neteisėta prekyba kultūros vertybėmis;
  - Q. kadangi kultūra skatina inovacijas ir elgsenos pokyčius, pasitelkiant naujus gyvenimo būdus ir darnaus vystymosi modelius, ir sudaro galimybę laikytis bendruomene pagrįstų ir vietos lygmens požiūrių, kurie būtini norint suprasti globalizaciją ir darnų vystymąsi vietos lygmeniu, ir taip prisideda prie daugelio dabartinių darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo ir jį palengvina;
  - R. kadangi globalizacijos valdymas su kultūros vertybėmis susijusiais prekybos aspektais apima griežtą visų tarptautinių konvencijų dėl kultūros paveldo apsaugos, ypač 1954 m. Hagos konvencijos, 1970 m. UNESCO konvencijos ir 1995 m. UNIDROIT konvencijos, nuostatų laikymąsi;
  - S. kadangi amatai ir meno kūrinų gamyba yra itin svarbūs vietos vystymosi požiūriu;
  - T. kadangi kultūrų dialogu skatinama pagarba ir tarpusavio supratimas ir skatinami sąžiningesni socialiniai ir ekonominiai mainai, įskaitant prekybą, padedant plėtoti praktiką, kuria labiau išlaikant pusiausvyrą ir pagarbiau būtų skatinami visų šalių interesai, ir kovoti su nesąžininga praktika, pvz., nesąžiningomis ir primestomis vienašališkomis sąlygomis;
1. pabrėžia, kad kultūra ir švietimas, taip pat mokymasis visą gyvenimą yra bendras turtas, kad galimybė naudotis kultūra ir švietimu yra žmogaus teisė ir kad todėl kultūra bei švietimas negali būti traktuojami arba valdomi taip pat kaip kita nebūtiniausia prekė ar paslauga, bet turėtų būti saugomi ir nuolat tobulinami kaip bendras turtas; todėl ragina į Sąjungos ir trečiųjų šalių susitarimus, pvz., TPIP, aiškiai neįtraukti kultūros, audiovizualinių ir švietimo paslaugų, įskaitant tokias internetu teikiamas paslaugas;
  2. taigi tvirtina, kad 2005 m. UNESCO konvencija dėl kultūros raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo atliko svarbų vaidmenį sudarant tarptautines prekybos sutartis, kuriomis turi būti atsižvelgiama į atitinkamas šios konvencijos nuostatas ir jų laikomasi;
  3. pabrėžia, kad globalizacija Europos Sąjungos kultūros ir kūrybos sektoriams suteikia galimybių dėl didesnio Europos kultūros prieinamumo kitoms pasaulio šalims ir pasaulinio talentų rato kūrimo;
  4. mano, jog nepaprastai svarbu suderinti prekybos derybas autorių teisių klausimu, kad būtų užtikrinta, jog nuostatos dėl autorių teisių nebūtų patvirtinamos remiantis žemiausiu bendru vardikliu, bet kad jomis būtų siekiama nustatyti kuo geresnes kultūros paveldo apsaugos, kultūros įvairovės skatinimo ir kultūros ir žiniasklaidos sektoriuose dirbančių asmenų pajamų užtikrinimo taisykles ir skatinamas bei didinamas kūrybiškumas, žinių ir turinio sklaida, taip pat vartotojų teisės skaitmeniniame amžiuje,

taip pat kad jos sudarytų sąlygas atvirai ir taisyklėmis grindžiamai prekybos aplinkai, kuri yra nepaprastai svarbi siekiant, kad Europos Sąjungos kultūros ir kūrybos sektoriai klestėtų;

5. pakartoja savo raginimą ES prekybos derybose su trečiosiomis šalimis įgyvendinti savo teisę priimti arba toliau taikyti priemones (ypač reguliuojamojo ir (arba) finansinio pobūdžio), įskaitant teisiškai privalomą bendrąją nuostatą, kuria būtų apsaugoma ir skatinama kultūros ir kalbų įvairovė, kultūros paveldas, saviraiškos laisvė, žiniasklaidos pliuralizmas ir laisvė, neatsižvelgiant į naudojamą technologiją arba sklaidos platformą;
6. ragina Komisiją būsimose prekybos derybose skatinti Europos informacinių paslaugų prieinamumą;
7. mano, kad ES ir jos partnerių kultūros ir švietimo mainais gali būti prisidedama prie abipusio darnaus vystymosi, ekonomikos augimo, socialinės sanglaudos, demokratijos, ekonominės gerovės ir deramo darbo vietų kūrimo, laikantis Tarptautinės darbo organizacijos deramo darbo darbotvarkės, taip pat ir bendradarbiavimo sektoriuje;
8. mano, kad globalizuotame pasaulyje redakcinė atsakomybė už žiniasklaidos paslaugas ir interneto platformas turėtų būti viena iš pagrindinių priemonių kovojant su melagingomis naujienomis ir neapykantą kurstančia kalba ir kad tarptautiniuose prekybos susitarimuose turi būti užtikrinta sąžininga konkurencija reklamos srityje;
9. primena, kad kultūros ir švietimo politika, grindžiama demokratijos ir bendromis vertybėmis, taip pat galimybė naudotis kultūros paveldu yra nepaprastai svarbios norint užtikrinti socialinę sanglaudą, solidarumą, aktyvų piliečių dalyvavimą, atsparumą, teisingą gerovės paskirstymą ir konkurencingumą ir gali suteikti piliečiams žinių ir socialinių bei universaliųjų įgūdžių, pvz., tarpkultūrinių gebėjimų, verslumo, problemų sprendimo, kūrybiškumo ir kritinio mąstymo įgūdžių, kurių reikia siekiant spręsti globalizacijos klausimus; ragina stiprinti kokybiškus universitetų, mokyklų ir muziejų tinklus, kuriuose būtų skatinamas tarpusavio mokymasis, akademinį kvalifikacijų pripažinimas ir visuotinis ir visapusiškas pilietiškumas;
10. ragina švietimą tvarumo, sąžiningos prekybos ir ekologinio pilietiškumo srityse integruoti į visus dalykus, ypač į verslumo, įskaitant socialinį verslumą, mokymąsi bei skaitmeninį raštingumą ir įgūdžius;
11. prašo Komisijos ir valstybių narių skatinti ir parengti pritaikytas, įtraukias ir kokybiškas judumo, švietimo, kultūros ir kalbinių mainų, taip pat bendradarbiavimo mokslinių tyrimų srityje schemas, kad būtų sudarytos sąlygos tarptautiniam bendradarbiavimui ir žinių mainams, tuo pačiu metu gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (angl. STEM) sritį paverčiant gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, meno ir matematikos (angl. STEAM) sritimi; prašo Komisijos ir valstybių narių skatinti tolesnį švietimą ir mokymąsi ir mokslinių tyrimų finansavimą kaip globalizacijos veiksmingumo didinimo priemonę ir geriausią kliūčių šalinimo būdą;
12. primena konkretų kultūros vaidmenį palaikant išorės santykius ir įgyvendinant vystymosi politiką, ypač konfliktų prevencijos ir sprendimo, taikos kūrimo ir vietos gyventojų įgalėjimo srityse; todėl mano, kad, norint pasiekti naują bendrą sutarimą vystymosi klausimais, būtina plataus užmojo ir patikima kultūros strategija, įskaitant

kultūros diplomatiją;

13. ragina Komisiją ir valstybes nares, imantis kultūros diplomatijos veiksmų ateityje, tobulinti esamas ES struktūras ir, laikantis solidarumo ir tvarumo principų, toliau įgyvendinti konkrečias ES iniciatyvas ir dabartines programas, kuriomis būtų siekiama mažinti skurdą ir skatinti tarptautinį vystymąsi;
14. primena, kad sportas – itin globalizuota ekonominė veikla, tačiau taip pat įtraukties, įgalėjimo ir individualaus bei kolektyvinio vystymosi socialinė priemonė; primena, kad, valdant tarptautinę prekybą ir ekonominę veiklą sporto sektoriuje, reikia užtikrinti aukštus etikos ir skaidrumo standartus;
15. primena, kad prekybos susitarimuose ir sprendimų priėmimo procesuose reikia užtikrinti skaidrumą ir demokratiją, ir ragina piliečius, kurių darbo sąlygoms, aplinkai, sveikatai ir gerovei bus daromas poveikis, dalyvauti sprendimų priėmimo procesuose.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	19.6.2018
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 25 –: 0 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Silvia Costa, Angel Dzhabazki, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Petra Kammerevert, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Rupert Matthews, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Michaela Šojdrová, Yana Toom, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Łybacka
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Marlene Mizzi, Liliana Rodrigues, Algirdas Saudargas, Remo Sernagiotto, Francis Zammit Dimech

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

25	+
ALDE	María Teresa Giménez Barbat, Yana Toom
ECR	Angel Dzhambazki, Rupert Matthews, Remo Sernagiotto
ENF	Dominique Bilde
GUE/NGL	Curzio Maltese
PPE	Andrea Bocskor, Svetoslav Hristov Malinov, Stefano Maullu, Algirdas Saudargas, Michaela Šojdrová, Bogdan Brunon Wenta, Francis Zammit Dimech, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver
S&D	Silvia Costa, Petra Kammerevert, Krystyna Łybacka, Marlene Mizzi, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Liliana Rodrigues, Julie Ward
VERTS/ALE	Jill Evans

0	-

0	0

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė